

Kristeligt Dagblad

DANMARK | 11.11.23 KL. 20:00 | **K**

Kaare Dybvad om at hente børn efter lukketid: "Det er da ekstremt pinligt"

Det kan skade børns udvikling at tilbringe for mange timer i daginstitution, advarer børneeksperter. Minister Kaare Dybvad Bek (S), der for nylig opfordrede forældre til at ranke ryggen, hvis de henter sent, afviser, at han glemte børnenes perspektiv

Ida Kragh Pedersen
Journalist

"Børn lærer en hel masse i dagtilbud, om livet, verden og dem selv. Det anfægter jeg ikke. Men der er en øvre grænse for, hvor længe de bør være der," siger børnepsykolog John Halse. Foto: Thomas Lekfeldt/Ritzau Scanpix.

Det vakte opsigt, da udlændinge- og integrationsminister **Kaare Dybvad Bek** (S) for nylig udtalte, at man som forælder skal "ranke sin ryg", hvis man en gang imellem henter sit barn som den sidste, fordi man leverer et kæmpe bidrag til samfundet ved at passe et arbejde. For hvis samfundet fortsat skal hænge sammen, så skal der arbejdes, og ikke kun på deltid, lyder ministerens argument.

Danske børn har verdensrekord i at **tilbringe mest tid i daginstitutioner** – i 2017

tilbragte 66 procent af de nul-toårige 30 timer om ugen eller mere i institution. Men hvordan påvirkes børn af lange dage i daginstitution?

Ifølge Ole Henrik Hansen, som er professor i småbørnspædagogik og senior fellow i den borgerlige tænketank Cepos, er der ikke noget simpelt svar på det spørgsmål.

”Men en vigtig faktor er kvaliteten af institutionen. Hvis kvaliteten er dårlig – og især hvis der er en dårlig relation mellem pædagoger og børn – vil det kunne påvirke børnene negativt. Problemet er så, at vi har meget få rigtig gode institutioner i Danmark, hvis nogen overhovedet,” siger han.

Tidligere på året udgav Vive, Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, og Danmarks Evalueringsinstitut en undersøgelse om kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø i de danske daginstitutioner for de yngste børn. Den var ”utilstrækkelig” i 38 procent af tilfældene, ”tilstrækkelig” i 49 procent. Blot hos 13 procent var den ”god”. I ingen af dagtilbuddene var kvaliteten ”fremragende”.

”Vi kender ikke de fulde konsekvenser af det, vi foretager os med børn i forhold til de danske daginstitutioner. Det kan vise sig at være problematisk på så mange måder. Man skal ikke tænke for meget over det, hvis man har lidt samvittighed i livet. Derfor vidner Kaare Dybvads udtalelse også om manglende indsigt i børns vilkår og måde at leve deres liv på,” siger Ole Henrik Hansen.

Hjernen påvirkes

Ministerens budskab bekymrer også **Dion Sommer**, der er professor emeritus i udviklingspsykologi ved Aarhus Universitet.

”Flere timer i daginstitutionen, fordi far og mor skal arbejde længere i den socialdemokratiske model, er ikke til børnenes bedste. Det kan skade deres udvikling,” siger han.

For 25 år siden ville Dion Sommer ikke have opponeret imod lange dage i daginstitutionen. Men siden år 2000 er der sket en udvikling, som han kalder ”derouten i nedskæringerne i normeringerne i daginstitutionerne”, og som bekymrer ham.

Dion Sommer tilføjer, at forskning viser, at børns niveau af hormonet kortisol, som kroppen producerer i stressede situationer, stiger sidst på eftermiddagen, når de er i daginstitution. Også når man tager højde for deres øvrige trivsel og mulige belastninger i hjemmet.

”Hvis det bliver kronisk, kan det betyde, at hypothalamus skrumper, altså at hjernen tager

skade. Vi risikerer altså at udsætte børn for kortisolstigninger, hvis vi indfører en arbejdsmoral om at hente børn sent," siger han.

John Halse, som er børnepsykolog og tidligere formand for Børns Vilkår, fortæller, at han blev vred, da han hørte Kaare Dybvad Beks (S) udtalelse.

"Børn lærer en hel masse i dagtilbud, om livet, verden og dem selv. Det anfægter jeg ikke. Men der er en øvre grænse for, hvor længe de bør være der. Jeg plejer at sige, at seks timer er passende," siger han, men medgiver, at det er urealistisk, hvis hjulene i samfundet skal køre rundt.

Men det kommer med en pris, når dagen i børnehaven bliver for lang, siger John Halse: "Der ligger en stresspåvirkning i uroen, det høje aktivitetsniveau og det konstante samvær med andre. Når børn bliver trætte, får de en kortere lunte, falder nemmere og slår sig, og nogle går ind i sig selv. Og der er det bedre, at de er sammen med deres forældre."

Forældrene er tilfredse

Kaare Dybvad Bek (S), tre eksperter peger på, at det kan stresser børn og skade deres hjerner og udvikling, hvis de tilbringer for mange timer i daginstitutionen. Og at din udtalelse vidner noget om manglende indsigt i børnelivet. Har du overset børnenes perspektiv?

"Det afhænger nok af, hvem man spørger, men jeg tror ikke, der er nogen, der har et ideal om, at deres børn skal være i daginstitution ni timer om dagen. Men jeg oplever en lidt hård stemning over for forældre, der er nødt til at hente deres børn sent, måske på grund af deres job. Det er for nemt bare at konkludere, at de så må være dårlige forældre. For det handler i lige så høj grad om, hvad man laver sammen med sine børn, og hvordan man har det, når man har fri sammen med dem. Og det var egentlig det, jeg gerne ville sige."

Når danske børn i forvejen tilbringer mere tid i daginstitutioner end resten af verdens børn, er det her så en passende værdikamp at tage?

"Jeg mener også, vi har bedre daginstitutioner end de fleste andre lande i verden. Vi har uddannet personale, som har lange uddannelser i at forstå børns udvikling og muligheder for leg og så videre. Og så vil jeg sige, at langt de fleste forældre er godt tilfredse med deres daginstitutioner. Når du måler på det, siger 87 procent, at de er tilfredse eller meget tilfredse."

Men mener du, at kvaliteten af daginstitutionerne er god nok til, at børn opholder sig der otte-ti timer om dagen?

"Det kan jeg jo ikke svare på, og der kan være situationer, hvor den ikke er det. Jeg kan bare sige, at forældre generelt er tilfredse. Og så kan man spørge: 'Lider de så af falsk bevidsthed?' Men jeg synes nu alligevel, at forældrenes vurdering er et ret vigtigt element i forståelsen af vores daginstitutioner."

Nu hvor man kan læse i din bog, hvor vigtigt fuldtidsarbejde er, kunne man jo få den tanke, at man skal være endnu mere stolt, hvis man henter fem minutter over lukketid?

"Det er nok ikke så smart. Det tror jeg alle, inklusive mig selv, frygter. Der kan jo være situationer, hvor noget glipper, så man af en eller anden grund kommer for sent ned i børnehaven. Og det er da ekstremt pinligt."

DANSKE INSTITUTIONSBØRN

Danmark er både det land i verden, hvor børn starter tidligst i institution, og hvor de bruger flest timer om dagen.

Danske børn er omkring 10 måneder, når de begynder i dagpleje eller vuggestue. I 2017 tilbragte 66 procent af de nul-toårige 30 timer om ugen eller mere i daginstitution.

Kilder: Børne- og Socialministeriet (2018) og Eurostat